

**Тауар нарықтарына кіру кедергілерін анықтау және жою
жөніндегі кеңес отырысының
№ 7 ХАТТАМАСЫ**

Тараз қаласы

21.05.2025 ж

Төраға

Мухиев Д.К. – директор «Мухиев Д» ЖК

Кеңес Хатшысы

Оспанова Л.А. - Қазақстан Республикасы
Бәсекелестікті қорғау және дамыту
агенттігінің Жамбыл облысы бойынша
департаменті бәсекелестікті дамыту
бөлімінің басшысы

Кеңес мүшелері – қатысушылар: Ж.Қ.Әзімов - ҚР БҚДА Жамбыл облысы бойынша Департаментінің басшысы, А.Д. Жиеналиев – «Фиркан» ЖК Басқарушы директоры, А.Ж. Маханбаев - Қатты тұрмыстық қалдықтарды шығаратын кәсіпкерлер қауымдастығының» басшысы, Л.А.Айдаров - «Бизнесті индустрияландыруға жәрдемдесу палатасы» «ЗТБ Қауымдастығының басқарма төрағасы, Ким М.Б. - «Агрессивті культтерді зерттеу» ҚБ төрағасының міндетін атқарушы, «Бітімгер-Ел» медиация орталығы мен «Құқық» қоғамдық қоры басшысының орынбасары, Сексенбаев У.М. – «Нәркес-Строй маркет» ЖШС директоры, Абуов Ж.О. – «Кәсіпкер-Тараз» ЖШС директоры, Әмзе М.А. – «Мырза-Хан» ЖШС-нің Жамбыл филиалының директоры, Абдықадыров А.К. – Жамбыл облысы кәсіпкерлер палатасының экономика мәселелері жөніндегі директор орынбасары, Ертаева Ж.А. – «Білім» кәсіптік гуманитарлық-техникалық колледжінің директоры, Копелбек Т. О. - «Садыхан» ОКДМО эпидемиолог дәрігері.

Отсутствовала: Федорова И.Г. - Жамбыл облысы бойынша «Азаматтық құқықтарды қорғау комитеті» ҚБ басшысы.

КҮН ТӘРТІБІ:

Міндетті ассортиментпен тауарды сату (сатып алу)

Тауар нарықтарына кіру кедергілерін анықтау және жою жөніндегі кеңес отырысын Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау және дамыту Агенттігінің Жамбыл облысы бойынша департаментінің басшысы Ж. Қ. Әзімов ашып, 2025 жылғы 14 наурызда Тараз қаласының тұрғыны Б.М. Коппосиновтан №ЖТ-25025-00853386 өтініш келіп түскенін хабарлады. Бұл өтініш Тараз қаласындағы автосалондардың әрекеттеріне қатысты болды.

Өтініште автосалондар тұтынушыларға автокөліктің кепілдік қызмет көрсету шарттарына белгілі бір талаптар қойып отырғаны, атап айтқанда, егер мотор майы басқа сервистік орталықтарда ауыстырылса немесе

автосалоннан тыс қосымша жабдық орнатылса, көлік кепілдіктен шығарылатыны айтылған.

Аталған жағдайды анықтау мақсатында, 2025 жылғы 18 наурызда Жамбыл облысы, Тараз қаласында орналасқан автосалондарға департаменттің №03-05/209 хаты жолданды.

2025 жылғы 21 наурыздағы «Nomadcar» ЖШС-нің №37 жауабында Chery маркалы автокөліктерге техникалық қызмет көрсетуді тек ресми дилерлерде жүргізу ұсынылатыны көрсетілген. Автокөлікті сатып алу-сату шартының 2-бөлімінің 2.15-тармағында былай делінген:

2. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

2.15. Сатушы Сатып алушыға автокөлікті жөндеуді және техникалық қызмет көрсетуді, қосымша жабдықты орнатуды және автокөлікті жақсартуға байланысты басқа әрекеттерді тек Chery ресми дилерлерінде жүзеге асыруды ұсынады, олардың тізімі сайтта орналастырылған <https://www.chery.kz>.

Сатушы Сатып алушыны сапасыз және/немесе түпнұсқа емес материалдар мен қосалқы бөлшектерді пайдалану, техникалық қызмет көрсетудің уақтылы немесе сапасыз жүргізілуі, сапасыз жөндеу, зауыт-өндіруші қарастырмаған қосымша жабдықты немесе ресми емес дилер шығарған жабдықты орнату көлік құралының ақауларына әкелуі мүмкін екендігі туралы хабардар етеді. Мұндай ақаулар зауыт-өндірушінің кепілдік міндеттемелері шеңберінде жойылуға жатпайды.

Сонымен қатар, Департамент 2025 жылғы 3 сәуірде (Шығыс. № 03-05/221) ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросының Жамбыл облысы бойынша департаментіне 45201 (жол бойындағы жолақта орналасқан техникалық қызмет көрсету станцияларын қоспағанда, автомобильдерге техникалық қызмет көрсету және жөндеу) және 45202 (Жол бойындағы жолақта орналасқан техникалық қызмет көрсету станцияларымен автомобильдерге техникалық қызмет көрсету және жөндеу) ЭҚЖЖ кодтары бойынша қызметті жүзеге асыратын нарық субъектілерінің тізбесін алу үшін сұрау хат жолдады.

Алынған мәліметтерге сәйкес Жамбыл облысында аталған қызмет түрлерін жүзеге асыратын 36 заңды тұлға және 846 жеке кәсіпкер тіркелген.

Сондай-ақ, өтінішті жан-жақты қарау мақсатында Департамент техникалық қызмет көрсету нарығының субъектілеріне сауалнама жүргізді (қағаз түрінде).

Сауалнама нәтижелері бойынша осы нарық субъектілері дилерлік орталықтар мен Автосалондар белгілеген кепілдік қызмет көрсету шарттарына байланысты олар әлеуетті клиенттерін жоғалтып, шығынға ұшырайтынын атап өтті.

Осылайша, мотор майы мен шығын материалдарын тек дилерлік орталықтарда және/немесе уәкілетті тұлғаларда ауыстыруды көздейтін кепілдік қызмет көрсету шарттары ұқсас қызметтерді ұсынатын нарықтың басқа субъектілеріне зиян келтіреді.

Сондай-ақ, Департаменттің пікірінше, бұл жұмыстар автомобильдің ақаулығын тудырғанын растамай, мотор майын ауыстыру бойынша

регламенттік жұмыстарды жүргізу себебінен кепілдік қызмет көрсетуден бас тарту жосықсыз кәсіпкерлік практика болып табылатынын атап өткен жөн.

Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексінің (бұдан әрі – Кодекс) 177-бабының 1-тармағына сәйкес, Қазақстан Республикасының заңнамасына, іскерлік айналым ғұрыптарына, парасаттылық, зерделілік пен әділдік талаптарына қайшы келетін және басқа да нарық субъектілеріне – бәсекелестерге зиян келтірген немесе келтіруі мүмкін не олардың іскерлік беделіне нұқсан келтірген немесе келтіруі мүмкін нарық субъектісінің (тұлғалар тобының) немесе бірнеше нарық субъектісінің (тұлғалар тобының) кәсіпкерлік қызметте артықшылықтар алуға бағытталған кез келген әрекеттері жосықсыз бәсекелестік болып табылады.

Кодекстің 177-бабы 2-тармағының б) тармақшасына сәйкес жосықсыз бәсекелестікке, оның ішінде мәжбүрлі ассортименті бар тауарды өткізу (сатып алу) жатады.

Кодекстің 183-бабына сәйкес, сатушының (өнім берушінің) немесе сатып алушының тауарды өткізуі (сатып алуы) кезінде сатушының (өнім берушінің), тұтынушының құқығына қысым жасайтын және өзінің мазмұны бойынша немесе іскерлік айналым дәстүріне сәйкес мәміленің нысанасына қатысы жоқ қосымша талаптарды немесе шарттарды белгілеу жөніндегі кез келген әрекеттері мәжбүрлі ассортиментпен тауар өткізу (сатып алу) болып табылады.

Қазақстан Республикасы Конституциясының 26-бабының 4-тармағына сәйкес, Әркімнің кәсіпкерлік қызмет еркіндігіне, өз мүлкін кез келген заңды кәсіпкерлік қызмет үшін еркін пайдалануға құқығы бар. Монополистік қызмет заңмен реттеледі әрі шектеледі. Жосықсыз бәсекеге тыйым салынады.

Кодекстің 199-бабының 1-тармағына сәйкес, жосықсыз бәсекелестік белгілері болған кезде монополияға қарсы орган тергеп-тексеру жүргізбестен жергілікті атқарушы органдардың атына бәсекелестікті қорғау саласындағы заңнамасын бұзушылық белгілерінің бар екені туралы хабарлама жіберуге құқылы.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде Кеңес мүшелері Департаментке автосалондарға хабарлама енгізуді ұсынды.

Хатшы

Л.Оспанова